

EHK 2016. aasta eelarve ja lepingute planeerimise põhimõtted, prioriteetsed tegevusvaldkonnad

Pressihommik
Tanel Ross

19. jaanuar 2016

Teemad:

- 2016. aasta ravikindlustuse eelarve
- Haigekassa lepingute planeerimise põhimõtted
- 2016. aasta peamised uued teenused ja edasised tegevused

Eesti
Haigekassa

2016. aasta eelarve

(tuhandetes eurodes)	2014 tegelik	2015 eelarve	2016 eelarve	Muutus vrdl 2015 eelarvega
EELARVE TULUD KOKKU	900 209	952 670	1 004 400	5,4%
RAVIKINDLUSTUSE KULUD KOKKU	908 213	943 600	1 004 448	6,4%
Tervishoiuteenuste kulud	664 895	699 391	740 978	5,9%
Tervise edendamise kulud	857	1 100	1 249	13,5%
Kindlustatutele kompenseeritavate ravimite kulud	109 753	111 600	114 450	2,6%
Ajutise töövõimetuse hüvitiste kulud	103 902	102 590	118 270	15,3%
Meditsiiniseadmehüvitise kulud	8 770	9 430	9 302	-1,4%
Kindlustatu ravi välisriigis	8 764	7 210	8 269	14,7%
Hambaravi- ja proteesihüvitise kulud	9 159	9 920	9 632	-2,9%
Muud kulud	2 113	2 359	2 298	-2,6%
HAIGEKASSA TEGEVUSKULUD KOKKU	8 502	9 070	9 070	0,0%
EELARVE KULUD KOKKU	916 715	952 670	1 013 518	6,4%
Eelarve aasta tulem	-16 506	0	-9 118	

**Haigekassa lepingute planeerimise
põhimõtted
ja eriarstiabi areng**

**Eesti
Haigekassa**

Tervishoiuteenuste kättesaadavuse komponendid

- **Ajaline kättesaadavus** – millal?
- **Geograafiline kättesaadavus** – millistel erialadel kus teenust osta?
 - eesmärgiks tagada ühtlane ravi kättesaadavus kogu Eestis
 - aluseks teenuse osutamise optimaalsus, jätkusuutlikkus ja kvaliteet
- **Rahaline vaade**
 - **tervishoiusüsteemi** stabiilsus ja jätkusuutlikkus
 - **patsiendi** vaates vajalik tagada, et nõutav omaosalus ei tekita vaesumist ja seeläbi olulist barjääri vajaliku diagnostika ravi kasutamiseks (mis viib ühtlasi ühiskonna suuremate kulutusteni haiguste hilises staadiumis diagnoosimise ja ravi tõttu)

Tervishoid on kiirelt arenev valdkond

Tervishoiusüsteemi arengut mõjutavad nii rahvusvahelised suundumused kui Eestis toimuv:

- tervisetehnoloogiad võimaldavad üha enam osutada statsionaarse ravi asemel teenuseid ambulatoorse visiidi käigus või päevaravina
- kõrgtehnoloogia rolli suurenemine
- piirkondlikke- ja keskhaiglate võimekuse kasv tänu EL struktuurfondide toetusele, sellega kaasnev kohustus ja vastutus
- perearstiabi kasvav roll tervishoius ja tervisekeskuste projekt
- iseseisva õendusabi arenemine

**Eesti
Haigekassa**

Strateegiline ostmine piiratud ressursside tingimustes

Eesmärk on tagada, et ravikindlustuse ostuotsused toetaksid ka pikemas perspektiivis

- kaasaegse tõenduspõhise tervishoiusüsteemi jätkusuutlikku arengut, sh
 - teenuste ühetaolist kättesaadavust
 - ressursside optimaalset kasutust
 - ravikvaliteeti, st parimat tulemust kindlustatule

Planeerimise aluseks on metoodiline lähenemine

**Eesti
Haigekassa**

Teenuste ostmine peab olema kooskõlas muutustega ühiskonnas

- **Kindlustatute liikumine Eesti piires** (elanikkonna vähenemine maakondades, liikumine suurte keskuste ümbrusesse)
- **Elanikkonna vananemine, selles tulenev:**
 - õendusabi kasvav osatähtsus
 - krooniliste haigustega inimeste kasvav hulk
 - mitmete kaasuvate haigustega inimeste kasvav hulk

Osapooltel on vajadus selgete põhimõtete järgi

Ostja (EHK)

- planeerimiseks peavad olema ühtsed põhimõtted

Pakkuja

- võib arenguid kavandada oma suva kohaselt, samas on kasulik teada ostja põhimõtteid

Tarbija

- soovib süsteemist aru saada

Haigekassal lasub kohustus:

- tagada ravi piirkondlikult võrdne teenuste kättesaadavus kõigile kindlustatutele
- tagada ravikindlustusraha otstarbekas kasutus
- tagada kooskõla tervishoiupoliitikaga

Eesti
Haigekassa

Tervishoiuteenuste (THT) nõudluse hindamine

- **THT nõudlus** on kindlustatute vajadus tervishoiuteenuste kasutamiseks, mis tuleneb nende terviseseisundist
- Nõudlust hinnatakse **kindlustatu vaates** maakondlikus lõikes eeldades, et üldjuhul ei sõltu kindlustatu ravivajadus olulisel määral tema elukohast ja EHK ülesanne on tagada teenuste **ühtlane kättesaadavus üle Eesti**
- EHK hinnang THT nõudlusele on ravikindlustuse võimaliku mahu e **kindlustusjuhtude arvu ja nende maksumuse** hinnang
- Hinnatud nõudlus viiakse kooskõlla ravikindlustuse **eelarve** rahaliste võimalustega

Geograafilise kättesaadavuse põhimõtete määramise peamised eesmärgid ravitüüpide lõikes

Tagada kindlustatutele kvaliteetsete teenuste õigeaegne osutamine, selleks

- **ambulaatoorses eriarstiabis** kasutada optimaalselt Eesti tervishoiutöötajate tööjõuressurssi
- **statsionaarses eriarstiabis** tagada raviasutuste diagnostika ja ravi pakkumine, sh haiglaraviga seotud kallihinnalise meditsiinitehnoloogia optimaalne geograafiline paigutus haigekassa strateegilise ostuga
- **päevaravis** parandada osutatavate teenuste, sh kirurgilise ravi kättesaadavust statsionaarse ravi asemel

Eesti
Haigekassa

Geograafilise kättesaadavuse põhimõtete rakendamine eriarstiabis

- Eriarstiabi peab kõigil põhierialadel olema kättesaadav igas maakonnas, sh võib teenust osutada:
 - maakonnas paiknev üld- või kohalik haigla
 - üldhaigla koostöös kesk- või piirkondliku haiglaga
- Piirkondlikud- ja keskhaiglad peavad tagama ravi kättesaadavus spetsiifilisematel erialadel, sõltumata patsiendi elukohast
 - koostöös üldhaiglaga (oma või teatud juhtudel ka üldhaigla lepingust) või pakkudes teenust väljaspool põhitegevuskohta
 - paremas koostöös esmatasandiga

Põhimõtete rakendamine tagab kindlustatutele senisest suurema kindluse ja selguse, et neile on tagatud kõik vajaminevad eriarstiabi teenused

Eesti
Haigekassa

Tervikliku ostustrateegia rakendamisest

- **Nõudlus** on ravikindlustuse mahu (e kindlustusjuhtude arvu ja nende maksumuse) hinnang ja aluseks haigekassa eelarve planeerimisele
 - **Geograafilise kättesaadavuse põhimõtted** määravad, milliste erialade teenuseid me ostame Eesti erinevates kohtades.
 - Haigekassa hindab iga-aastaselt nii tervishoiuteenuste nõudlust kui ka geograafilise kättesaadavuse põhimõtete ajakohasust
- ⇓
- Eriarstiabi lepingud valmivad mõlema põhimõtte rakendamise koosmõjus
 - GKS põhimõtete täielik rakendamine toimub kuni 3 aastase perioodi jooksul
 - Rakendamise eelduseks kirjalik kolmepoolne kokkulepe

Kokkuvõtteks

tervikliku strateegilise ostmise rakendamisest ja eriarstiabi tervishoiuteenuste kättesaadavusest

- GKS põhimõtete ja võrgustumise eesmärk on tagada, et ravikindlustuse **strateegilised ostuotsused toetaksid ka pikemas perspektiivis kaasaegse tõenduspõhise tervishoiusüsteemi jätkusuutlikku arengut, sh**
 - kvaliteetsete tervishoiuteenuste ühetaolist õigeaegset **kättesaadavust**,
 - tervishoiusüsteemi ressursside optimaalset ja efektiivset kasutust,
 - **ravikvaliteeti**, mis kokkuvõttes tagab parima tervisetulemi kindlustatule.
- Tervishoiuteenuste õigeaegse kättesaadavuse tagamine ja plaanilise ravi ooteaegade ohjamine nõuavad kompleksseid mitmekülgseid tegevusi (EHK, SOM, teenusepakkujad)

2016. aasta olulisi tegevusi

Eesti
Haigekassa

Tervishoiuteenuste uuendused 2016. aastast

- **HAIGUSTE ENNETAMINE** - uus, jämesoolevähi sõeluuring alates II poolaastast
- **PEREARSTIABI**, st esmatasandi teenustepakett laienes
 - teraapiafondi lisandus **füsioteraapia**;
 - **uuringufondi** võimaluste laiendamine;
 - **e-konsultatsiooni** uute erialadena **kardioloogia, gastroenteroloogia, ortopeedia, onkoloogia, allergoloogia**
- **ERIARSTIABI** teenuste loetelu uuenes
 - teenuste taotluste hindamise tulemusena lisandus **32 uut teenust**;
 - kaasajastati **intensiivravi ja anestesioloogia, veresoontekirurgia, logopeedia** erialade teenuste hinnad;
 - esmakordselt lisandusid uued **erakorralise meditsiini** teenused (2016 rakendatakse kahes piirkondlikus haiglas);
 - patsiendi halduse osas on **suurendatud piirhindade IT-kulukomponenti**;
 - tervishoiutöötajate **palgakomponendi** kasv vastavalt kollektiivleppele
- **KODUÕENDUSTEENUS** - suurenes transpordikomponent

2016. aastal jätkuvad teenustepaketi arendused

- Registreeritud on **114 uue tervishoiuteenuse** või senise teenuse uuendamise taotlust
- **Erialade ja teenuste gruppide lõikes tervishoiuteenuste kaasajastamine**
 - jätkub: kardioloogia, veresoontekirurgia, hambaravi ja ortodontia, näo- ja lõualuukirurgia, erakorraline meditsiin
 - alustame koostööd: eriarsti ja -õe vastuvõtud, voodipäevad, oftalmoloogia, sünnitusabi ja günekoloogia, veretooted
- Välisauditi soovitusel **hinnakujundusmudeli täiustamiseks** toovad kaasa rakendustegevusi
- Jätkub **DRG-süsteemi** edasise arendamise analüüs
- Olulise lisategevusena osaleb haigekassa **sotsiaal- ja tervishoiusüsteemi teenuste integreerimise analüüsi- ja väljatöötamisprotsessis** (laste tervisekontrollid ja vaimne tervis, taastusravi ja rehabilitatsioon, hoolekanne ja õendusabi)

Ravikvaliteedi arendamine ning ravi rahastamise lepingute tingimuste vastavushindamine

- **Perearsti kvaliteedisüsteemi arendamine**
 - Rahastamises suureneb lisatasu osakaal haigusi ennetava ja krooniliste haigustega inimeste jälgimise tulemuslikkuse eest
 - Lepingutel on uus kvaliteedilisa ning kehtestatud perearstikeskuste kvaliteedi hindamise alused, kaasajastatud kvaliteediindikaatoreid
 - Uute kliiniliste indikaatorite lisamine
- **Tervikliku partnerihaldussüsteemi** osana lepingute kvaliteeditingimuste nõuete tagamise (nn vastavushindamise) arendamine
- **Ravikvaliteedi süsteemse hindamise arendamine** – koostöös TÜ arstiteaduskonnaga tõenduspõhiste ravikvaliteedi indikaatorite välja töötamine
- **Ravi- ja patsiendijuhendite** koostamise toetamise jätkamine – hetkel töös 7 ravijuhendit ja 5 patsiendijuhendit
- **Patsientide käsitusjuhendite** koostamise meetodika arendamine koos ravijuhendite Eesti käsiraamatu uuendamisega

E-teenuste areng võimaldab kvaliteetseid teenuseid

- **Ravimite koostimeregistri** käivitamine digiresepti süsteemi juurde
 - kasu arstile ja patsiendile
 - teenus muudetakse tasuta kättesaadavaks kõigile meie lepingupartneritele
- Ettevalmistused **kliinilise otsustustoe** platvormiks
- **E-konsultatsiooni** erialade lisandumine, teavitustegevused kasutusaktiivsuse suurendamiseks
- **Digisaatekirjade** arendamises aktiivne osalemine
- Kliiniliste indikaatorite jm **tagasisidesüsteemi IT toe jätkuv arendamine**, st võimaluste loomine rahastamise diferentseerimiseks vastavalt ravi tulemustele
- **eTVL-2** ettevalmistused

Ravikindlustuse efektiivsus ja jätkusuutlikkus

Eesti Haigekassa ülesandeks on tagada ravikindlustusraha efektiivne ja otstarbekas kasutus.

- Tervishoiuteenuste piirhindade muutmisel kasutatav tegevuspõhine kuluarvestusmetoodika (ABC) toetab ressursside efektiivset kasutust, jätkub selle arendamine.
- Tervishoiuteenuste, ravimite ja meditsiiniseadmete loetelu kaasajastamisel on ühtsed hindamispõhimõtted, aluseks meditsiiniline tõenduspõhisus ja kulutõhusus.
- Standardite seadmine, ravikvaliteedi indikaatorite selge defineerimine ja süsteemne mõõtmine nõuavad üha enam tähelepanu.
- Esmatasandi teenuste järjepidev arendamine, selle raames tervisekeskuste rahastamismudeli väljatöötamine perearstisüsteemi toetamiseks
- Rahvusvahelise koostöö jätkamine – Maailmapank annab II etapis sisendeid EHK ostustrateegiasse, eesmärgiks integreeritud ja terviklik patsiendikäsitlus
- Tervishoiu rahastamise pikaajalise jätkusuutlikkuse töörühm – analüüs ja ettepanekud

Eesti
Haigekassa